

North American
European Union
Agricultural
Conference

NAE(19)4567:1 – TC/RJA/DA/DDJ/jk

39 Konferencja Rolnicza AP-UE

**39th North American and European Union
Agricultural Conference
18th-20th September 2019 in Copenhagen, Denmark**

**SESJA 1: INNOWACJE I TECHNOLOGIA MOTOREM
NOWOCZESNEGO I ZRÓWNOWAŻONEGO ROLNICTWA**

PERSPEKTYWA UNII EUROPEJSKIEJ

**UNIJNA PERSPEKTYWA W ZAKRESIE NOWOCZESNEGO I
ZRÓWNOWAŻONEGO ROLNICTWA**

Jednym z najważniejszych priorytetów dla europejskich rolników, właścicieli lasów i spółdzielni rolnych jest szeroko pojęta zrównowagowość sektora. Rolnicy angażują się w realizację porozumienia paryskiego oraz przyczyniają się do osiągnięcia celu zrównowagonego rozwoju (SDG). W UE, głównie dzięki rolnictwu, większość celów zrównowagonego rozwoju ONZ została już osiągnięta. Rolnictwo i leśnictwo stanowią część rozwiązania, które pozwoli na osiągnięcie tych jeszcze nieosiągniętych.

Tak jak zapisano to w porozumieniu paryskim łagodzenie skutków zmiany klimatu nie może stanowić zagrożenia dla produkcji żywności. Rolnictwo i leśnictwo są niezbędne we wdrażaniu postanowień porozumienia paryskiego, więcej, mają do odegrania wyjątkową rolę. Oczywistym jest, że zapewniając bezpieczeństwo żywnościowe, pozostajemy jednocześnie jedynym sektorem gospodarki, który dzięki fotosyntezie może usuwać emisje z atmosfery.

Unijne rolnictwo również szeroko zintegrowało się ze światowym rynkiem. Europejska branża rolno-spożywcza zatrudnia 44 mln osób, wytwarza 3,5% PKB Unii Europejskiej i odpowiada za ok. 1/3 dodatniego bilansu handlowego o wartości 21,5 mld €. Rentowność i konkurencyjność są kluczowymi czynnikami dla rolników, aby mogli oni przyczynić się do realizacji celów zrównowagonego rozwoju.

**JAK INNOWACJA I TECHNOLOGIA MOGĄ DOPROWADZIĆ ROLNIKÓW DO
NOWOCZESNEGO I ZRÓWNOWAŻONEGO ROLNICTWA?**

W ciągu ostatnich 100 lat rolnictwo przeszło wiele bardzo istotnych zmian. Weszło w erę biotechnologii, rolnictwa wspieranego narzędziami cyfrowymi, zautomatyzowanych pojazdów i robotów, zintegrowanych łańcuchów dostaw, gospodarki o obiegu zamkniętym i rynków o zasięgu globalnym.

Innowacyjność jest dla rolnictwa dużym wyzwaniem. Społeczność rolnicza bardzo potrzebuje lepszych i bardziej zrównowagowanych rozwiązań dla swojej pracy. Z jednej strony stara się ona mierzyć z międzynarodową rzeczywistością rynkową, a z drugiej robi wszystko, aby wyjść na przeciw potrzeb konsumenta. Zbyt często rolnicy muszą ponosić wysokie koszty produkcji,

których pokryć nie mogą, lub nie chcą, rynki. Jednocześnie narzędzia, którymi dysponowali dotychczas znikają. Mimo wszystko rolnicy nie tracą optymizmu. Wierzą, przykładowo, że nowe techniki hodowli pozwolą na otwarcie nowych możliwości przed rolnictwem, pod warunkiem, że każda z nich będzie oceniana według własnych zasług.

Nowe technologie satelitarne, w tym Galileo, Copernicus i AGNES, powinny zapewnić wartość dodaną europejskiemu rolnictwu i leśnictwu. Działania w zakresie badań i innowacji powinny skupiać się na usprawnieniu globalnych możliwości przetwarzania danych dla celów rolnictwa i leśnictwa. Należy promować rozwijanie zoptymalizowanych narzędzi zarządzania ryzykiem oraz rozwiązań ICT typu plug-and-play dla sektora rolnictwa. Blockchain może wspomóc zwiększenie bezpieczeństwa i identyfikowalności danych.

Technologie i innowacje powinny pomóc rolnictwu i leśnictwu zwiększyć wydajność zasobów, produktywność i konkurencyjność przy jednoczesnym generowaniu zysków, tworzeniu nowych miejsc pracy i zapewnianiu wzrostu gospodarczego. Należy promować cyfryzację i innowacje cyfrowe w sektorze rolnictwa i leśnictwa. Dzięki nim można dostosowywać plany biznesowe, optymalizować wykorzystanie narzędzi powiązanych z rynkiem, pomóc rolnikom wynegocjować należne im miejsce w łańcuchu wartości oraz dostarczyć narzędzia pozwalające uprościć i zmodernizować procedury administracyjne.

Przejsięcie do bardziej wydajnych systemów żywnościowych jest możliwe pod warunkiem, że w centrum procesu innowacji znajdują się rolnicy. Rolnicy, przetwórcy, MŚP, duże międzynarodowe firmy oraz środowiska uniwersyteckie powinny współpracować ze sobą w celu stworzenia nowych, wydajnych systemów żywnościowych. Zasady gospodarki o obiegu zamkniętym oraz biogospodarki wzmocniają odporność i konkurencyjność UE. Rozwijanie nowych modeli biznesowych w ramach gospodarki o obiegu zamkniętym i biogospodarki, które będą wykorzystywać i tworzyć wartość dodaną z produktów ubocznych oraz odpadów, a także przyczyniać się do zmniejszenia ilości marnowanej żywności, musi mieć wsparcie w działaniach w zakresie badań i innowacji.

Wspieramy nasz europejski biznes w tworzeniu innowacyjnych rozwiązań dla rolnictwa; zwłaszcza tych, które uwzględniają naszą europejską rzeczywistość. Przetwarzanie rolnictwa wymaga większej wiedzy oraz wykorzystania najnowszych, innowacyjnych technik, które pokrywają się z oczekiwaniami rynku i konsumentów. Dostęp do najnowszych technologii jest kluczowym czynnikiem pozwalającym europejskiemu rolnictwu zachować konkurencyjność na globalnym rynku.

JAKIEJ POLITYKI I JAKICH NARZĘDZI TRZEBA, ABY ROZWIJAĆ NOWOCZESNE I ZRÓWNOWAŻONE ROLNICTWO?

Należy promować spójne podejście na poziomie UE wspierające zmiany zachodzące w sektorze oraz zapewnienie odpowiednich funduszy. Jedynie dzięki silnej WPR możemy dbać o konkurencyjność i rentowność obszarów wiejskich. Ponadto powinno to być wspieranie przez właściwe dyrekcje generalne Komisji (DG), Europejski Bank Inwestycyjny (EBI), jak również państwa członkowskie. Fundusze regionalne UE muszą w większym stopniu przyczyniać się do zwiększenia inwestycji w infrastrukturę i łącza szerokopasmowe na obszarach wiejskich, by stworzyć bardziej połączone łańcuchy wartości. Dobre połączenia, interoperacyjność, wiarygodność i cyberbezpieczeństwo pozwolą stworzyć lepsze powiązania łańcuchów wartości i zapewnią, że sektor będzie mógł efektywniej korzystać z dostępnych danych. Ponadto lepszy dostęp do nowych technologii i infrastruktury w obszarach wiejskich będzie korzystny dla przemysłu rolno-spożywczego i poprawi warunki życia rolników i ich rodzin - a wszystko to będzie korzystne dla pozostałych sektorów gospodarki prowadzonych na obszarach wiejskich.

Rolnicy, właściciele lasów i ich spółdzielnie mogą także być siłami napędowymi innowacji oraz wzrostu ekonomicznego. Ich zaangażowanie od samego początku w działania badawcze, a także

innowacyjne na polu rolnictwa, żywności, leśnictwa i akwakultury powinno być promowane i wspierane.

Unijne działania w obszarze badań i innowacji powinny być prowadzone w sposób skoordynowany. Powinny być one spójne z innymi unijnymi politykami, a przede wszystkim powinny pokrywać się z WPR oraz z celami polityk spójnościowych. Pozwoli to na wzmocnienie wpływu działań z obszaru badań i rozwoju na społeczność rolników i leśników oraz na przeniesienie na grunt praktyczny wyników końcowych. Kontynuowanie prac ponadgranicznych i międzydyscyplinarnych sieci, które już funkcjonują w ramach programu Horyzont 2020 (EIP-AGRI i ENRD) jest bardzo istotne. Może nawet lepsza koordynacja działań tych sieci w ramach Horyzont Europa pozwoli na uniknięcie konfliktów i zwiększenie skuteczności.

Zaangażowanie rolników, właścicieli lasów i ich spółdzielni sprawi, że badania i innowacje będą w jeszcze większym stopniu pokrywać się z zapotrzebowaniem. Pozwoli ono także na wypełnienie istniejącej obecnie luki między światem uniwersyteckim a praktyką, co umożliwi tworzenie praktycznych rozwiązań. Potrzebne są międzysektorowe, interdyscyplinarne i angażujące wiele podmiotów działania, których celem jest zaproponowanie praktycznych i konkretnych rozwiązań na potrzeby kompleksowych wyzwań. Należy podkreślić, że europejskie partnerstwo pozwala zmierzyć się ze specyficznymi problemami i wyzwaniami za pomocą rozwiązań opartych o badania i innowacje. Należy tworzyć nowe obszary partnerstwa związane ze zrównoważonym zarządzaniem żywnością i zasobami naturalnymi. Powinny być one silnie powiązane z rolnictwem i leśnictwem.

Obciążenia administracyjne, które wynikają z działań projektowych w zakresie badań i rozwoju powinny zostać zmniejszone, tak aby możliwe było większe zaangażowanie się w nie MŚP oraz spółdzielni. Odpowiednie fundusze na badania i innowacje dla rolnictwa będą zachętą do większego zaangażowania się w szersze cele prowadzonych polityk. Sankcje muszą być oparte na zasadzie proporcjonalności i być mniej biurokratyczne.

Coraz szersza wymiana danych stanowi także duże wyzwanie, z którym musi zmierzyć się łańcuch rolno-spożywczy. W tym kontekście pojawiają się pytania natury prawnej dotyczące prywatności, ochrony danych i ich własności oraz możliwości ich wykorzystywania. Wszystko to prowokuje do dyskusji na temat dostępu do danych. W Kodeksie postępowania w zakresie wymiany danych, 11 unijnych organizacji działających w sektorze rolno-spożywczym uznało, że prawa do danych generowanych w gospodarstwie czy w czasie prowadzenia prac rolnych należą do rolnika i mogą być wykorzystywane wyłącznie przez nią/niego. Rolnicy odgrywają znaczącą rolę w kontrolowaniu dostępu do danych pochodzących od nich oraz kontrolowaniu tego, jak są one wykorzystywane. To rolnicy powinni decydować o tym, czy chcą dzielić się danymi z wybranym partnerem, który jest zainteresowany ich wykorzystaniem.

Patrząc na bardziej konkretne propozycje, to z perspektywy rolników i szerzej z perspektywy rolno-spożywczej rolników, badania i innowacje mają kluczowe znaczenie dla poprawy zrównoważoności rolnej. Wyłącznie dzięki wsparciu innowacji oraz wdrażaniu rozwiązań numerycznych i nowych technologii rolnicy są w stanie zachować konkurencyjność i mierzyć się z wyzwaniami takimi jak zmiana klimatu. Aby zwiększyć innowacyjność, rolnicy i spółdzielnie muszą mieć dostęp nie tylko do odpowiednich usług doradczych, ale również do szkoleń zawodowych, szkoleń w zakresie kompetencji cyfrowych oraz wsparcia finansowego. Pozwoli to na dostosowanie praktyk i realizowanie inwestycji. Inwestycje muszą koncentrować się nie tylko na dalszym rozwoju obecnej działalności, ale także na wdrażaniu nowych pomysłów biznesowych. Inwestycje są kluczowe, aby pomóc rolnikom poprawić wyniki ekonomiczne i środowiskowe oraz wspierać modernizację gospodarstw rolnych. To ostatecznie zwiększy wydajność i przyczyni się do bardziej efektywnego wykorzystania zasobów.